

**ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДКРИТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
ЗА ФАКТОМ ДОВЕДЕННЯ ДО БАНКРУТСТВА: ОЗНАКИ ТА ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

**GROUNDS FOR THE OPENING OF CRIMINAL PROCEEDINGS
ON THE FACT OF BRINGING TO BANKRUPTCY: SIGNS AND SOURCES OF INFORMATION**

Давченко Т.М., суддя

Господарський суд Миколаївської області

Злочинам у сфері господарювання притаманна ознака латентності, оскільки внутрішня правова та економічна діяльність здійснюється в рамках правочинів, які погоджуються сторонами домовленостей. За наявності попереднього кримінального умислу учасниками таких угод інформація про вчинення злочину не є доступною для правоохоронних органів. Наслідки злочинів стають очевидними пізніше, що зумовлено свідомим ускладненням злочинцями схем доведення до банкрутства. Відкриття кримінальних проваджень за ознаками доведення до банкрутства відбувається зачасти віддалено у часі від моменту початку таких дій зацікавленими особами. Указана обставина ускладнює проведення розслідування, обмежені строки зберігання бухгалтерських документів унеможливають проведення судових експертиз. Слідча та судова практика свідчить про те, що підприємства, які належать територіальній громаді, потрапляють до складних фінансових умов за сприяння злочинних структур із метою їх рейдерського захоплення. Інформація про це надходить від самої територіальної громади (через представників). Зацікавленими у відкритті такого провадження є також інші кредитори, які в результаті злочинного захоплення підприємства не можуть задовольнити свої законні господарські вимоги від підприємства-банкрута. Найчастіше такими суб'єктами, від яких надходить повідомлення про вчинення доведення до банкрутства, є власники підприємств, органи, уповноважені управляти майном, або особи, які зацікавлені в отриманні інформації щодо діяльності підприємства (державний орган із питань банкрутства, арбітражний керуючий, органи податкової служби, керівництво). Якщо підприємство звертається до суду для визнання його банкрутом, то господарські суди, оцінивши ситуацію, також надають правоохоронним органам відповідну інформацію щодо наявності ознаки умисного доведення до банкрутства. Розглядаючи справи про адміністративні правопорушення щодо банкрутства, місцеві суди також є суб'єктом, який може стати джерелом інформації про вчинення даного злочину. У рамках розслідування корупційних злочинів існує можливість правоохоронними органами виявити ознаки вчинення злочину, відповідальність за який передбачена ст. 219 КК України.

Ключові слова: доведення до банкрутства, підстави для відкриття кримінального провадження, фінансова неспроможність, кредитори, джерела інформації.

Economic crimes are characterized by a sign of latency, as domestic legal and economic activities are carried out within the framework of transactions agreed by the parties to the agreements. In the presence of prior criminal intent by the parties to such agreements, information about the commission of a crime is not available to law enforcement agencies. The consequences of crimes become apparent later, due to the deliberate complication by criminals of bankruptcy schemes. The opening of criminal proceedings on the grounds of bankruptcy is often remote in time from the beginning of such actions by the persons concerned. This circumstance complicates the investigation, the limited period of storage of accounting documents makes it impossible to conduct forensic examinations. Investigative and judicial practice shows that enterprises belonging to the territorial community find themselves in difficult financial conditions with the assistance of criminal structures in order to seize them. Information about this comes from the territorial community itself (through representatives). Other creditors who are unable to satisfy their legal economic claims against the bankrupt enterprise as a result of the criminal seizure of the enterprise are also interested in initiating such proceedings. Most often, such entities from which the notification of bankruptcy is the owners, bodies authorized to manage the property, or persons interested in obtaining information about the activities of the enterprise (state bankruptcy body, arbitration manager, tax authorities, management). If the company applies to the court to declare it bankrupt, the commercial courts, after assessing the situation, also apply to law enforcement agencies with appropriate notifications that there is a sign of intentional bankruptcy. When considering cases of administrative bankruptcy offenses, local courts are also an entity that can be a source of information about the commission of this crime. As part of the investigation of corruption crimes, it is also possible for law enforcement agencies to identify signs of a crime, the responsibility for which is provided by Art. 219 of the Criminal Code of Ukraine.

Key words: bringing to bankruptcy, grounds for opening criminal proceedings, financial insolvency, creditors, sources of information.

С.Н. Чурилов, досліджуючи проблемні питання формування окремих методик розслідування, наголошував, що питання змісту закономірностей, які керують процесом формування окремих методик, усе ще є недостатньо вивченим. Водночас вирішення проблеми підвищення ефективності криміналістичних методик на основі розвитку наукових положень криміналістичної методики та створення науково-емпіричної бази розслідування злочинів потребує його подальшого дослідження [1, с. 287]. Поява нових видів злочинів, включення нових суб'єктів відповідальності, зміна законів, якими регулюються відносини у сфері господарської діяльності, потребують розроблення конкретних рекомендацій, які мають стати, як зазначав Р.С. Белкін, «інструментом практичної діяльності» [2, с. 127].

Відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу, кримінальне провадження щодо вчинення злочину, передбаченого ст. 219 КК України, здійснюється у формі приватного обвинувачення і може бути розпочато лише на підставі заяви потерпілого. У разі заподіяння шкоди виключно інтересам юридичної особи незалежно від організаційно-правової форми порушення криміналь-

ного провадження здійснюється за заявою керівника або іншого уповноваженого представника цієї юридичної особи. По таких провадженнях за певними винятками допускається укладання угоди про примирення, яка після її укладання має бути затверджена вироком суду [3].

Отже, по-перше, повідомлення до правоохоронних органів щодо доведення до банкрутства можуть надходити від керівників підприємств, власників, а також кредиторів чи інших зацікавлених осіб. Згідно з Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства від 19.01.2006, такими суб'єктами є власники, органи, уповноважені управляти майном, або особи, які зацікавлені в отриманні інформації щодо діяльності підприємства (державний орган із питань банкрутства, арбітражний керуючий, органи податкової служби, керівництво) (п. 3) [4].

Так, слідчим в особливо важливих справах першого слідчого відділу управління з розслідування кримінальних проваджень слідчими органів прокуратури та процесуального керівництва прокуратури м. Києва на підставі

заяви представника громади м. Києва 03.07.2019 внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 5 ст. 191, ч. 3 ст. 28 ч. 2 ст. 364-1, ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 233, ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 219 КК України за повідомленням представника громади м. Києва. Відповідно до ч. 2 ст. 9 КПК України, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий зобов'язані всебічно, повно і неупереджено дослідити обставини кримінального провадження, виявити як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надати їм належну правову оцінку та забезпечити прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень.

Слідчим було проведено досудове розслідування в повному обсязі, встановлено та допитано в повному обсязі осіб, які можуть бути причетними до вчинення вказаних кримінальних правопорушень, встановлено неможливість проведення судових експертиз у зв'язку із закінченням строків зберігання документів, ужито всіх інших дій, передбачених КПК України для встановлення дійсних обставин кримінального провадження, у результаті чого встановлено, що зміна виду акціонерного товариства та форми існування не вплинули та не могли вплинути на кількість акцій, що належала територіальній громаді міста Києва в статутному капіталі ВАТ «Хліб Києва», оскільки як станом на момент створення, так і станом на поточний час Головне управління комунальної власності міста Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) є власником 75 997 940 шт. акцій ВАТ «Хліб Києва», що становить 51% статутного капіталу [5].

У такій категорії проваджень правоохоронні органи на стадії досудового розслідування мають установити та перевірити таке:

1) Чи відноситься об'єкт продажу (юридична особа) до переліку об'єктів, що належать територіальній громаді та підлягають продажу? Необхідно встановити наявність цього факту, закріпленого у відповідному рішенні.

2) Чи існує програма приватизації об'єктів права комунальної власності територіальної громади та чи включені відповідні об'єкти до неї? Чи визначено спосіб продажу (аукціон)?

У даній категорії проваджень необхідно перевірити повноваження органу, який приймає відповідні рішення (щодо укладання угод, надання дозволу на приватизацію тощо). Варто зазначити, що, згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 12 січня 2010 р. по справі № 1-2/2010 [6], Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. № 13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» повноваження посадових осіб товариства припиняються їх переобранням [7]. Згідно з п. 18. ст. 33 Закону України «Про акціонерні товариства», до виключної компетенції загальних зборів акціонерного товариства належить прийняття рішення про припинення повноважень членів наглядової ради за винятком випадків, установлених цим Законом [8].

Абзацом 2 ч. 1 ст. 57 Закону України «Про акціонерні товариства» встановлено перелік підстав припинення повноважень члена наглядової ради без рішення загальних зборів акціонерів: за його бажанням за умови письмового повідомлення про це товариства за два тижні; у разі неможливості виконання обов'язків члена наглядової ради за станом здоров'я; у разі набрання законної сили вирок чи рішенням суду, яким його засуджено до покарання, що виключає можливість виконання обов'язків члена наглядової ради; у разі смерті, визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім, померлим. Статутом товариства можуть бути передбачені додаткові підстави для припинення повноважень члена наглядової

ради, що визначено абзацом 3 ч. 1 ст. 57 Закону України «Про акціонерні товариства».

Окрім того, відповідно до роз'яснень, наданих у п. 41 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 № 13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів», під час розгляду справ за позовами про визнання повноважень членів (члена) виконавчого органу, наглядової ради та інших органів товариства припиненими у зв'язку зі спливом строку, на який вони були обрані (призначені), судам необхідно враховувати, що такого способу захисту прав та законних інтересів чинним законодавством не передбачено. Повноваження посадових осіб товариства припиняються їх переобранням, і вирішення цього питання не належить до компетенції судів. На підставі цього слід визнати, що повноваження посадових осіб товариства припиняються їх переобранням. Якщо досудовим розслідуванням буде встановлено, що члени наглядової ради підприємства не переобиралися, тому їхні повноваження, відповідно, не припинялися. Отже, станом на момент призначення особи тимчасово виконуючим обов'язки генерального директора, відповідно, склад наглядової ради товариства є чинним.

Правоохоронні органи мають перевіряти факт проведення загальних зборів юридичної особи (підприємства). В окремих кримінальних провадженнях було встановлено, що коли порушується провадження у справі про банкрутство і фактично керівництво підприємством переходить до арбітражного керуючого, то внаслідок цього унеможливується здійснення керівництва підприємством повною мірою.

Так, у кримінальному провадженні «у зв'язку з колізією в законодавстві щодо скликання загальних зборів акціонерів, складання реєстру акціонерів та втратою реєстру акціонерів ВАТ «Хліб Києва», який було передано до Центрального депозитарію та знищено в результаті пожежі в офісі Центрального депозитарію, що розміщувався в Будинку профспілок під час подій у лютому 2014 року, загальні збори акціонерів ВАТ «Хліб Києва» не скликалися протягом тривалого часу».

У ході розслідування доцільно встановлювати позитивні дії уповноважених органів, скеровані на проведення загальних зборів акціонерів, зокрема: чи повідомляти посадові особи підприємства головне управління комунальної власності громади, яке є акціонером, щодо скликання та проведення загальних зборів акціонерів? Чи були останнім учинено відповідні дії, якщо ні, то з яких причин? Наприклад, у справі доведення до банкрутства ВАТ «Хліб Києва» такі дії стали неможливими у зв'язку з відсутністю механізмів відновити реєстр акціонерів, що був утрачений Центральним депозитарієм у 2014 році. При цьому посадовими особами ВАТ «Хліб Києва» вчинялися дії, спрямовані на отримання реєстру та проведення загальних зборів акціонерів.

Наявність таких перешкод, що мінімізують управлінські важелі, встановлює відсутність у діях посадових осіб складу злочину, передбаченого ст. 364-1 КК України.

Ретельному дослідженню підлягають правочини, зобов'язання за якими утворюють підстави для банкрутства підприємства (наприклад, укладення договору купівлі-продажу цінних паперів між ПрАТ «Київмлин» та ВАТ «Хліб Києва», внаслідок чого останній придбав інвестиційні сертифікати, випущені ТОВ «КУА «Кредит-Пром-Капітал» у кількості 470 шт., номінальною вартістю 470 000 грн. за ціною 4 455 500 грн.).

Досить часто підприємства, які не виконують зобов'язання за угодами, укладають договори про відступлення права вимоги іншим підприємствам із метою відстрочення звернення кредитора до суду із заявою про визнання банкрутом. Свідки в таких випадках пояснюють, що до таких заходів вони вдаються для одержання часу, необхідного для продажу цінних паперів, які були у власності, вартості яких було достатньо для задоволення

вимог кредиторів. Проте спроби знайти покупця не дали позитивного результату.

Зволікання з відкриттям кримінального провадження, що зумовлюється тим, що спочатку провадження здійснюється в рамках господарського судочинства, призводить до того, що на стадії досудового розслідування неможливо провести низку важливих судових експертиз у зв'язку із закінченням установлених законодавством строків зберігання документів на підприємстві. Відповідно до ч. 3 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але *не менше трьох років*, несе уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством, або власник відповідно до законодавства та установчих документів [9].

По-друге, повідомлення про ознаки доведення до банкрутства надходить до правоохоронних органів від господарського суду, який розглядає справу про банкрутство. Так, під час досудового розслідування встановлено, що 05.03.2013 Господарський суд Вінницької області порушив провадження у справі № 902/273/13-г про банкрутство ЗАТ «Гефест Плюс», визнав указане товариство банкрутом, відкрив ліквідаційну процедуру та призначив ліквідатором Д.

17.11.2016 ухвалою Господарського суду Вінницької області провадження у справі про банкрутство ЗАТ «Гефест Плюс» припинене, указане підприємство як юридична особа ліквідоване, через відсутність коштів та майна заборгованість кредиторам не відшкодована.

У повідомленні Господарського суду Вінницької області, яке стало підставою для початку досудового розслідування, зазначено, що 25.10.2016 до суду надійшло клопотання З., яким вона просила суд повідомити прокурора та органи досудового розслідування про факти, виявлені в ході розгляду справи про банкрутство ЗАТ «Гефест Плюс» щодо доведення підприємства до банкрутства.

У зв'язку з отриманням клопотання З. Господарський суд Вінницької області проаналізував обставини, викладені у клопотанні, і встановив, що у звіті про аналіз щодо виявлення ознак дій із приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства ЗАТ «Гефест Плюс» станом на 05.03.2013 з-поміж іншого зазначається, що дослідження проведено лише на підставі фінансової звітності, поданої ЗАТ «Гефест Плюс» до органів статистики за 2010–2012 рр., причому первинні документи банкрута, які б підтверджували достовірність відображеної у фінансовій звітності інформації, у ліквідатора відсутні, а показники фінансової звітності не перевірені. Ураховуючи також наявну у справі про банкрутство інформацію про об'єкти нерухомості у власності ЗАТ «Гефест Плюс», достовірність та правильність складення фінансової звітності викликає обґрунтовані сумніви. Після чого Господарський суд дійшов висновку про те, що мають місце факти, які можуть свідчити про наявність ознак злочину, передбаченого ст. 219 КК України [10].

В Україні сьогодні досить ґрунтовно досліджуються питання нормативних джерел адміністративно-правового механізму протидії правопорушенням у сфері підприємницької діяльності [11, с. 50–53]. Кодекс України про адміністративну відповідальність містить три статті, які передбачають відповідальність за правопорушення, пов'язані з банкрутством. Стаття 164-15 «Приховування стійкої фінансової неспроможності» містить санкцію за умисне приховування громадянином – засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності своєї стійкої фінансової неспроможності шляхом подання недостовірних відомостей або неподання в установлені

строк до господарського суду заяви про порушення справи про банкрутство юридичної особи у випадках, передбачених законом, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторам.

Статтею 166-16 КУпАП «Незаконні дії у разі банкрутства» передбачається адміністративна відповідальність за умисне приховування майна, відомостей про майно, передачу майна в інше володіння або його відчуження чи знищення, а також фальсифікацію, приховування або знищення документів, які відображають господарську чи фінансову діяльність, у тому числі планів санації чи мирових угод, якщо ці дії вчинені громадянином – засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності в період провадження у справі про банкрутство і завдали великої матеріальної шкоди. Кваліфікуючою ознакою цієї статті є вчинення адміністративного правопорушення розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором.

Стаття 166-17 «Фіктивне банкрутство» тягне відповідальність за завідомо неправдиву офіційну заяву громадянина – засновника (учасника) або службової особи суб'єкта господарської діяльності, а так само громадянина – суб'єкта підприємницької діяльності про фінансову неспроможність виконання вимог із боку кредиторів і зобов'язань перед бюджетом, якщо такі дії завдали великої матеріальної шкоди кредиторам або державі.

Згідно зі ст. 255 КУпАП, у справах про адміністративні правопорушення протоколи про вказані правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції). А згідно зі ст. 221 КУпАП, розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені вказаними статтями, судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів

Якщо під час розгляду справи орган (посадова особа) дійде висновку, що в порушенні є ознаки кримінального правопорушення, він передає матеріали прокурору або органу досудового розслідування (ст. 253 КУпАП) [12].

Таким чином, очевидно, що інформація до правоохоронних органів може надходити від місцевих судів, які розглядали справи про адміністративне правопорушення за ст. 164-15, 166-16, 166-17 КУпАП.

Ознаки кримінального правопорушення можуть бути встановлені правоохоронними органами під час розслідування іншого злочину (підrobка документів, незаконне збагачення, декларування недостовірної інформації тощо). Однак, як свідчить практика, така інформація жодного разу за останні п'ять років не надходила.

Відповідно до ч. 3 ст. 216 КПК України, досудове розслідування злочинів, передбачених ст. 219 КК України, здійснюють слідчі органів, що здійснюють контроль над дотриманням податкового законодавства.

На тлі низького рівня розкриття злочинів 22 листопада 2018 р. прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» [13] (у редакції від 03.12.2019 набрав чинності з 1 липня 2020 р.), яким вводиться поняття кримінальних проступків, розслідування яких відбуватиметься у формі дізнання. Указана новела спрямована на зменшення статистичної кількості кримінальних справ, які перебувають у провадженні слідчих, задля того щоб вони були зосереджені на розслідуванні тяжких злочинів.

Відповідно до ст. 12 Кримінального кодексу України, кримінальні правопорушення поділяються на кримінальні проступки і злочини (ч. 1). Кримінальним проступком є діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі (ч. 2). Розслідування кримінальних проступків здійснюватиметься у формі дізнання, покладається на дізнавача –

службову особу підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль над додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань. Чи буде сприяти такий підхід підвищенню якості зібраних доказів?

По-перше, проведення розслідування кримінальних правопорушень здійснюється слідчим після внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР). На відміну від цього органами дізнання до внесення відомостей до ЄРДР для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку може бути: 1) відібрано пояснення; 2) проведено медичне освідчення; 3) отримано висновок спеціаліста і знято показання технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису; 4) вилучено знаряддя і засоби вчинення кримінального проступку, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які виявлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей.

По-друге, доцільно погодитися з думкою Н.М. Ахтирської щодо перегляду санкцій статей, якими передбачається склад кримінальних правопорушень, що віднесені нині до категорії проступків. Негативний прогноз даної новели проілюструємо одним прикладом. Так, особливу небезпеку становлять економічні злочини (злочини у сфері господарської діяльності). Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Україна взяла зобов'язання вжити заходи, спрямовані на процес широкомасштабної адаптації законодавства задля сприяння економічній інтеграції до внутрішнього ринку Європейського Союзу. Ключовим чинником для розвитку інвестицій і заохочення конкуренції є відповідний рівень економічної надійності та безпеки, що досягається завдяки запобіганню вчиненню злочинів у сфері господарювання та ефективності їх розслідування. Особлива загроза для економічного співробітництва полягає в умисному, з корисливих мотивів, іншої особистої заінтересованості або в інтересах третіх осіб вчинення громадянином – засновником (учасником) або службовою особою суб'єкта господарської діяльності дій, що призвели до стійкої фінансової неспроможності суб'єкта господарської

діяльності, що завдало великої матеріальної шкоди державі чи кредиторю.

Однак методика розслідування кримінальних правопорушень, з огляду на складність економічних відносин та взаємодії суб'єктів господарювання, нестабільності регулювання функцій контролю над господарською діяльністю, у тому числі у сфері міжнародного економічного співробітництва, не відповідає потребам сьогодення; наявні методичні рекомендації не враховують нових економічних викликів та загроз; електронні мережі розрахунків ускладнюють виявлення ознак злочину; наявність розвиненої мережі міжнародного економічного співробітництва обмежує юрисдикцію держави щодо збору доказів тощо [14, с. 326].

Організація економічного розвитку та співробітництва наполегливо рекомендує Україні посилити ефективність у цій сфері. Очевидно, що відсутність методики «нового покоління» розслідування доведення до банкрутства негативно впливає на результативність діяльності правоохоронних органів та суду. За 2019 рік зареєстровано 31 кримінальне правопорушення з ознаками доведення до банкрутства, жодній особі не повідомлено про підозру. Низький рівень розкриття доведення до банкрутства зумовлено доцільністю на підставі аналізу слідчої та судової практики розробити рекомендації щодо вдосконалення розслідування доведення до банкрутства в сучасних умовах, посилити санкції.

З урахуванням новел такий злочин, як доведення до банкрутства, тепер віднесений до кримінальних проступків, розслідування здійснюватиме орган дізнання. Невнесення відомостей до ЄРДР гальмуватиме оперативне реагування на виявлені факти, не сприятиме вчасному проведеному слідчих (розшукових) дій. Наведені статистичні дані свідчать про відсутність результативності діяльності слідчих, передача таких повноважень дізнавачам є сумнівним рішенням. Формує невтішний прогноз щодо підвищення якості розслідування те, що до категорії проступків, зокрема, відносяться доведення до банкрутства, фальсифікація фінансових документів та звітності фінансової організації, приховування неплатоспроможності фінансової установи або підстав для відкликання (анулювання) ліцензії фінансової установи, умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції, розголошення комерційної або банківської таємниці тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чурилов С.Н. Криминалистическая методика: история и современность. Москва : Маркетинг, 2002. 370 с.
2. Белкин Р.С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня. Злободневные вопросы российской криминалистики. Москва: НОРМА-ИНФРА-М, 2001. 237 с.
3. Ришелюк А.М. Коментар до ст. 219 КК України. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка ; 10-е вид., перероб. та доп. Київ : Дакор, 2018. 456 с.
4. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, затверджені Наказом Міністерства економіки України 19.01.2006 № 14 (у редакції Наказу Міністерства економіки України 26.10.2010 № 1361). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>.
5. Ухвала Голосіївського районного суду міста Києва від 26.12.2019 Судове провадження: 1-кк/752/9331/19. Кримінальне провадження в ЄРДР: 4201910000000418. URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86642721>.
6. Рішення Конституційного Суду у справі у справі за конституційним зверненням товариства з обмеженою відповідальністю «Міжнародний фінансово-правовий консалтинг» про офіційне тлумачення частини третьої статті 99 Цивільного кодексу України від 12 січня 2010 р. Справа № 1-2/2010. *Вісник Конституційного Суду України*. 2010. № 2.
7. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» від 24.10.2008 № 13. *Вісник Верховного суду України*. 2008. № 11.
8. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 (у редакції від 13.05.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>.
9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 (у редакції від 30.03.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
10. Справа № 127/19588/17 Провадження № 1-кк/127/8252/17. URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/69106586>.
11. Васильев В.М. Щодо нормативних джерел адміністративно-правового механізму протидії правопорушенням у сфері підприємницької діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. Вип. 1/ 2019.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 (у редакції від 05.06.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
13. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 22.11.2018. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19#Text>.
14. Ахтирська Н.М. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження: теоретичні та практичні аспекти : монографія. Київ : Логос, 2019. 576 с.